

רשומות

ספר החוקים

17 בדצמבר 2014

2485

כ"ה בכסלו התשע"ה

עמוד

116 חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה-2014
119 חוק קביעת מועד כניסה לתוקף של הוראות סימון מזון ארוז מראש, התשע"ה-2014
125 חוק איסור אלימות בספורט (תיקון), התשע"ה-2014

חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה-2014*

1. מטרת החוק
מטרתו של חוק זה לסייע לבני זוג ולהורים וילדיהם ליישב סכסוך משפחתי ביניהם בהסכמה ובדרכי שלום, ולצמצם את הצורך בקיום התדיינות משפטית, מתוך התחשבות במכלול ההיבטים הנוגעים לסכסוך ובטובתם של כל ילדה וילד.
2. הגדרות
בחוק זה –
- "בית דין דתי" – בית דין רבני, בית דין שרעי, בית דין דתי דרוזי ובית דין של עדה נוצרית;
- "בית משפט" – בית המשפט לענייני משפחה;
- "גירושין" – לרבות ביטול נישואין, הכרזה שהנישואין בטלים מעיקרם, ופירוד לפי דין דתי שאינו מאפשר גירושין, וכן התרת נישואין לפי חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית), התשכ"ט-1969¹;
- "חוק בית המשפט לענייני משפחה" – חוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995²;
- "חוק יחידות הסיוע" – חוק בתי דין דתיים (יחידות סיוע), התשע"א-2011³;
- "יחידת סיוע" – יחידת סיוע לפי חוק בית המשפט לענייני משפחה או יחידת סיוע לפי חוק יחידות הסיוע, לפי העניין;
- "ילדה או ילד" – אדם שלא מלאו לו 18 שנים;
- "עדה נוצרית" – עדה דתית נוצרית כמשמעותה בסימן 54 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922 עד 1947⁴;
- "ערכאה שיפוטית" – בית משפט או בית דין דתי;
- "ראש בית הדין הדתי" – כל אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) לעניין בית דין רבני – נשיא בית הדין הרבני הגדול;
 - (2) לעניין בית דין דתי דרוזי – ראש בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים;
 - (3) לעניין בית דין שרעי – נשיא בית הדין השרעי לערעורים;
 - (4) לעניין בית דין של עדה נוצרית – ראש ערכאת הערעור בישראל של אותה עדה נוצרית;
- "תובענה" – תביעה, בקשה או הליך אחר שמביא בעל דין לפני ערכאה שיפוטית לפי דין, למעט בקשה לאישור הסכם, ערעור ובקשת רשות ערעור;
- "תובענה בעניין של סכסוך משפחתי" – תובענה בין בני זוג, בין הורים או בין הורים לילדיהם בכל אחד מהעניינים האלה:
- (1) ענייני נישואין וגירושין;
 - (2) יחסי ממון בין בני זוג, לרבות תובענה כספית או רכושית הנובעת מהקשר בין בני הזוג ולמעט תובענה בענייני ירושה;
 - (3) מזונות או מדור של בן זוג או של ילדה או ילד;

* התקבל בכנסת ביום ט"ז בכסלו התשע"ה (8 בדצמבר 2014); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 885, מיום כ"ה בתמוז התשע"ד (23 ביולי 2014), עמ' 908.

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 248.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

³ ס"ח התשע"א, עמ' 918.

⁴ חוקי א"י, כרך ג', עמ' (ע) 2738, (א) 2569.

(4) כל בעניין הנוגע לילדה או לילד לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962⁵, למעט תובענה לפי חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים), התשנ"א-1991⁶;

(5) אבהות או אמהות לגבי ילדה או ילד.

הגשת בקשה ליישוב סכסוך

3. (א) המבקש להגיש לערכאה שיפוטית תובענה בעניין של סכסוך משפחתי, לרבות בעניין מזונות זמניים, יגיש תחילה לערכאה השיפוטית בקשה ליישוב סכסוך; הבקשה לא תכלול טענות או עובדות בקשר לסכסוך או בקשר לסמכות השיפוט של הערכאה השיפוטית.

(ב) (1) הוגשה בקשה ליישוב סכסוך כאמור בסעיף קטן (א) (להלן – בקשה ליישוב סכסוך), יוזמנו הצדדים לבקשה ליחידת הסיוע שלייד הערכאה השיפוטית לארבע פגישות מידע, היכרות ותיאום (להלן – פגישת מהו"ת), ודינה של הזמנה לפגישת מהו"ת כדין הזמנה לדיון בבית המשפט; יחידת הסיוע רשאית לקיים מספר קטן יותר של פגישות, בהתאם לשיקול דעתה המקצועי.

(2) הצדדים יתייצבו בעצמם לפגישות המהו"ת, ויחידת הסיוע רשאית להיפגש בנפרד עם כל אחד מהם.

(3) כל פגישות המהו"ת יתקיימו בתוך 45 ימים מיום הגשת הבקשה, ואולם יחידת הסיוע רשאית להאריך את התקופה, פעם אחת, ב־15 ימים בהודעה לערכאה השיפוטית ולצדדים.

(4) עורך דין ביחידת הסיוע שהוא בעל ידע וניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות בתחום דיני המשפחה ובעל הכשרה וניסיון בתחום יישוב סכסוכים בהסכמה, ישתתף בפגישות המהו"ת, כולן או חלקן, לפי שיקול דעתה המקצועי של יחידת הסיוע.

(ג) פגישות המהו"ת יכללו –

(1) מתן מידע על ההליכים המשפטיים לעניין סכסוך משפחתי ועל ההשלכות של גירושין ושל כל עניין אחר בסכסוך משפחתי על הצדדים ועל ילדיהם, ובכלל זה השלכות משפטיות, רגשיות, חברתיות וכלכליות;

(2) מתן מידע לצדדים על הדרכים שיש בהן כדי לסייע להם ליישב את הסכסוך בהסכמה ובדרכי שלום ולהתמודד עם השלכותיו, לרבות ייעוץ, גישור, טיפול משפחתי או זוגי, ועל השירותים הניתנים לשם כך ביחידת הסיוע שלייד הערכאה השיפוטית, בקהילה ובמגזר הפרטי;

(3) היכרות עם הצדדים כדי להעריך יחד אתם את צורכיהם ואת רצונותיהם, ולעניין ילדיהם – טובתם, רצונותיהם וזכויותיהם בעניינים הנוגעים אליהם, לסייע להם לבחון דרכים ושירותים שעשויים לתרום ליישוב הסכסוך ביניהם בהסכמה ובדרכי שלום, ולהתמודדות עם השפעות הסכסוך ולתאם עמם תכנית מתאימה להמשך התהליך;

(4) קביעת הסדרים זמניים בהסכמה בעניין מזונות או החזקת ילדים וסדרי קשר לתקופות כאמור בסעיף קטן (ה) או מתן המלצה לצדדים ולגורם שאליו הם יופנו להמשך הליך יישוב הסכסוך, לדאוג לקביעת הסדרים בעניינים אלה בהסכמה.

(ד) בתום פגישת המהו"ת האחרונה תמליץ יחידת הסיוע לצדדים בעניין התאמת הליך יישוב הסכסוך בהסכמה בעניינם; בתום עשרה ימים מיום פגישת המהו"ת האחרונה, יודיע כל אחד מהצדדים ליחידת הסיוע אם הוא מעוניין להמשיך בהליך חלופי ליישוב הסכסוך.

⁵ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

⁶ ס"ח התשנ"א, עמ' 148.

(ה) בתקופה של 45 ימים מיום הגשת בקשה ליישוב סכסוך, או 60 ימים – אם הוארכה כאמור בסעיף קטן (ב)3(להלן – תקופת עיכוב ההליכים), ובעשרת הימים העומדים לרשות הצדדים למתן הודעה כאמור בסעיף קטן (ד), וכן ב-15 הימים שלאחר תום התקופה כאמור, ובכל תקופה נוספת שהצדדים הסכימו לה בכתב, או בתקופה אחרת שנקבעה לפי סעיף 5(א)5, לא יוכלו הצדדים להגיש תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית ולא תדון ערכאה שיפוטית בתובענה בעניין של סכסוך משפחתי בין הצדדים, לרבות בעניין סמכות השיפוט של הערכאה השיפוטית.

(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ה), לא קבעו הצדדים עד תום תקופת עיכוב ההליכים הסדרים זמניים בהסכמה בעניין מזונות או החזקת ילדים, רשאים הם להגיש בקשה בעניין לערכאה המוסמכת לפי דין.

(ז) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ה), צד לבקשה ליישוב סכסוך רשאי להגיש, בכל עת, לערכאה שיפוטית המוסמכת לכך לפי דין, בקשה לסעד דחוף בעניין שנקבע לפי סעיף 5, לסעד זמני לשמירת המצב הקיים או לעיכוב יציאה מן הארץ.

(2) בקשה לסעד זמני תיערך בצורה קצרה ותמציתית ותכלול אך ורק את עיקרי העובדות הדרושות לצורך הדיון בה; הערכאה השיפוטית תדון בסעד הזמני בלבד.

(3) ערכאה שיפוטית לא תיתן צו לסעד זמני בעניין שבו ניתן קודם לכן סעד כאמור על ידי ערכאה שיפוטית אחרת ולא תדון בשאלת הסמכות לדון בתובענה.

(4) צו לסעד זמני שניתן לפי סעיף זה יעמוד בתוקפו עד למתן החלטה בעניינו על ידי הערכאה השיפוטית שנקבעה כמוסמכת לדון בתובענה העיקרית, לאחר שהוגשו כתבי בידין לפי סעיף 4.

(ח) אין בדיון בסעד דחוף או זמני או במתן סעד כאמור כדי לקבוע בשאלת הסמכות לדון בתובענה.

(ט) הגיעו הצדדים להסדר בהליך ליישוב סכסוך בהסכמה, רשאית ערכאה שיפוטית לתת תוקף של פסק דין להסדר, בעניין שהיא מוסמכת לדון בו.

(י) על אף האמור בסעיף קטן (א), צד לבקשה ליישוב סכסוך רשאי להגיש תובענה בעניין של סכסוך משפטי בלא שהגיש תחילה בקשה ליישוב סכסוך, אם בשנה שקדמה להגשת התובענה הוגשה כבר בקשה ליישוב סכסוך בין אותם צדדים, ובלבד שחלפו התקופות כאמור בסעיף קטן (ה).

4. הגשת תובענה

חלפו התקופות כאמור בסעיף 3(ה), ולא הגיעו הצדדים להסדר מוסכם בהליך ליישוב סכסוך בהסכמה, רשאי הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב הסכסוך, להגיש בתוך 15 ימים, תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין; לא הגיש הצד האמור תובענה כאמור או שהגיש תובענה כאמור רק לגבי חלק מהעניינים שבסכסוך המשפחתי, רשאי הצד האחר להגיש לכל ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין, תובענה בעניין של סכסוך משפחתי שלגביו לא הוגשה תובענה כאמור.

5. ביצוע ותקנות

(א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו בעניינים אלה:

(1) טופס להגשת בקשה ליישוב סכסוך;

(2) סוגי הליכים נוספים ליישוב סכסוך בהסכמה, ביחידת הסיוע או מחוצה לה;

- (3) רשימת עניינים שבהם ניתן להגיש בקשה לסעד דחוף לפי סעיף 3(ז), ודרכי הדיון בבקשה לסעד דחוף או זמני לרבות טופס להגשת הבקשה;
- (4) קיצור סדרי הדיון במזונות הזמניים והסדרי הראייה הזמניים המוגשים לפי סעיף 3(ו), לרבות טופס להגשת הבקשה;
- (5) רשימת העניינים החריגים שבהם רשאית ערכאה שיפוטית שהוגשה לה בקשה ליישוב סכסוך לקצר או להאריך את תקופת עיכוב ההליכים לפי סעיף 3(ה).
- (ב) הוראות כאמור בסעיף קטן (א)1(3) לעניין בית דין דתי, ייקבעו בהתייעצות עם ראש בית הדין הדתי.
- (ג) הוראות כאמור בסעיף קטן (א)2(2) עד (4), טעונות אישור של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
6. הוראות חוק זה אין בהן כדי לפגוע בדיני נישואין וגירושין, והן אינן באות להוסיף על שמירת דינים סמכויות השיפוט של הערכאות השיפוטיות או לגרוע מהן.
7. תחילתו של חוק זה תשעה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה), ואולם לגבי בית דין דתי שלא הוקמה לידו יחידת סיוע עד מועד פרסומו של חוק זה, יחולו הוראות חוק זה במועד שיקבע שר המשפטים, בצו, בהתייעצות עם ראש בית הדין הדתי הנוגע בדבר, לאחר שהוקמה לידו יחידת סיוע או אם חלות לגבי הוראות סעיף 8(ג) לחוק יחידות הסיוע.
8. אחת לשנה, החל מספטמבר 2016, ימסרו שר המשפטים ושר הרווחה והשירותים החברתיים, לפי העניין, דיווח לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת כמפורט להלן:
- (1) שר המשפטים – על מספר התובענות שהוגשו לפי סעיף 4 בבתי משפט ובבתי דין דתיים;
- (2) שר הרווחה והשירותים החברתיים – על מספר הבקשות ליישוב סכסוך ופגישות המהירות שהתקיימו ביחידות הסיוע שליד בתי המשפט וליד בתי הדין הדתיים, ומספר הבקשות ליישוב סכסוך שהסתיימו בהסכמה ביחידות הסיוע.
9. הוראות חוק זה יעמדו בתוקפן עד תום שלוש שנים מיום התחילה.

בנימין נתניהו
ראש הממשלה
וממלא מקום שר המשפטים

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה